

Rigsdagstidende.

1858. Forhandlingerne paa Landstthinget. № 55.

Tiende Session.

37te Møde.

Mandagen den 6te Decbr.

(Fortset.)

Bloch (fort.): Naar den frigjorte Almueskole først kommer til at indtage sin rette Stilling, hæver sig i almindelig Anerkjendelse, vil en almindelig Forpligtelse for hjemmeunderviste Børn til at underkaste sig den aarlige eller halvaarlige Examen i Skolen vise sig meget virksom til at modarbejde den besyrgtede Sløvhed og Ligegyldighed for Underviisningens Gavnlighed, uden at man behøver at have Skoletvangen i Baggrunden til at true med. I ethvert Tilfælde er det en Sandhed, som altfor meget er overseet, at det er igennem de Enkelte, at Oplysning og Dannelselse skal forplantes og udbreedes i et heelt Folk, og at man derfor begaaer en stor Feil, naar man nøder Almueskolen til at forløste sig paa Massen, og dermed at tilsette den Kraft, hvormed den skulde have hævet den større eller mindre Deel af den oppvoksende Slægt, som kan og vil lære Noget.

Jeg troer saaledes, at Almueskolens Frigjørelse er beti melig; men for Diebliffet skal jeg indskrænke mig til at spørge, om den høitærede Minister ikke mener, at Tiden nu er kommen til at frigjøre Almueskolen ved at hæve den endnu bestaaende Ewang.

Kirke- og Underviisningsministeren: Det er jo ikke mere end omtrent to Aar siden, da den seneste nugældende Lov for Almueskolevæsenet blev forhandlet her i Thinget,

at den ærede Landstthingsmand, som har stillet den foreliggende Interpellation, havde Leilighed til at udtale sig over den samme Gjenstand, og altsaa ogsaa i samme Retning, i hvilken han nu idag har talt, og jeg seer ikke, at der egentlig er fremkommet noget som helst nyt Moment, der kunde stille denne Sag i et andet Lys end det, hvort den dengang blev stillet af den ærede Landstthingsmand. Jeg vil derfor heller ikke i det Væsentlige kunne besvare denne Interpellation paa anden Maade end jeg gjorde sidst, da denne Gjenstand, skjøndt ikke i Form af Interpellation, var bragt under Forhandling. Jeg kan, uagtet den ærede Landstthingsmand dengang meente, at jeg ikke ganske havde opfattet hans Ytringer saaledes, som de være meente, ikke Andet end nu, efterat have gennemlæst de Forhandlinger, som fandt Sted, finde, at det, der dengang fra min Side blev ytret, var Alt, hvad der kunde siges angaaende det Forslag, som dengang blev bragt frem fra hans Side. Det reducerer sig jo i Korthed dertil, at det Formaal, hvorefter han stræber, har noget overordentlig Tiltalende ved sig, at det ganske vist er, hvad jeg — og jeg tør troe de Fleste, om ikke Alle — vilde ønske det muligt at naae til, at det derfor er meget let at fremstille det i en saadan Skikkelse, at det maa udøve en meget tiltalende Virkning paa Alle, men at den store Banfællighed der ved er, at man ikke, naar man kjenber den virkelige Tilstand, kan frigjøre sig for en meget vel begrundet Tvivl, for at bruge det mildeste Udtryk, om, at det paa ingen Maade vilde naaes, at Skolen kom til at fremtræde i en saadan Skikkelse, selv om man nu gik ind paa saadanne Foranstaltninger som dem, hvorpaa der andrages. Jeg troer, at det maa erkjen-